

EL CAMI

De la contestació a l'Assamblea de Castelló, depen en gran part la sort del nostre Estatut. Esperem que tots compliran el seu deure.

L'ASSAMBLEA HISTÓRICA DE CASTELLÓ

Els partits polítics i les representacions públiques de Castelló i València es reunixen per a tractar de l'Estatut. - Posició generosa dels valencianistes. - Un gran pas vers l'autonomia

Faltaria al nostre deure si no destacàrem tota la importància, transcendència i significació que tingué l'Assamblea de partits polítics i personalitats públiques, reunida a la capital nòrdica del nostre País Valencià. I faltaria doblement a aquell deure patriòtic si no feren des d'estes planies l'elogi sincer i fervorós de la ciutat de Castelló, bella capital de les comarques septentrionals, que en esta ocasió, tan transcendental per a la vida colectiva del nostre poble, ha evidenciat una maduritat política, una inquietud assentida, una preparació ciutadana molt superior a la de València capital. Una Assamblea en la que, per primera vegada després de més d'un segle, les veus autèntiques de Castelló i de la València estricta ressonen plantejant preocupacions que afecten a les terres totes —magnífiques i fecundes, altives i dignes fins en el moment de màxim abandó centralista i de màxima aspiració assimilitista— que s'extenen des del Cènia fins més enllà d'Oriola, assolix una importància decisiva. I la superioritat que en tan bella ocasió han evidenciat els hòmens públics de Castelló, afirmant, d'acord amb les essències doctrinals més pures del valencianisme, que la reconstrucció nacional d'un País que ha perdut la consciència de la seua pròpia personalitat, ha de ser obra de tots i no a benefici de cap sector polític, volem proclamar ara de manera solemne i sense recança, ja que per a nosatres, podem tant celebrar hem dit, no hi ha cap diferència entre el poblet més humil de les comarques castellanenques o alacantines i la ciutat mateixa de València.

La realitat d'una convivència fraternal entre Castelló i la València estricta i l'anunci puríssim d'una coincidència sense recel entre Alacant, Castelló i València, és un fenomen de grandiositat tan insospitada que és deure de tots destacar i amplificar. Nosatres cridem l'atenció de la premsa diària. En esta ocasió —amb l'excepció d'*El Mercantil*— no ha complert amb el seu deure. L'acte de Castelló és d'un volum tan gran que no queda servit amb unes línies. Els historiadors del ressorgiment del nostre poble tindran que censurar a uns òrgans d'opinió que o bé silèncien l'Assamblea singular i simbòlica, o bé li dediquen juntes ratlles, i no en el lloc preferent. Però encara som a temps. Dins de pocs dies ha de celebrar l'Assamblea la segona reunió. En servei de la Veritat i de la Pàtria i per homenatge a Castelló cal que la premsa actue degudament.

★

El nostre amic senyor Reig, parlant en nom de la Conjunció de partits, situa dignament el problema. Cap dificultat posaria la conjunció de partits conjunta d'uns i altres; no vol reserves mentals; ni analitzar culpes passades; és el que pervindre, l'acció immediata lo que l'interessa; no poden haver vencedors ni vençuts. Davant la qüestió prèvia plantejada per Castelló, tot passa a segon terme; cal actuar en una mateixa direcció. Afirmacions doctrinals; autonomia integral del País Valencià; pensament econòmic i cultural a crear; respecte als interessos i característiques peculiars de Castelló i Alacant; i autonomia municipal.

El senyor Calot arplegà amb emoció sincera els desitjos d'unió, la liquidació d'actuacions passades, i demanà un aplaçament de deu dies per a respondre afirmativament a la pretensió dels hòmens de Castelló i a les suggerències que per conducte del senyor Reig se li feien.

El senyor Gasset plantejà l'aspecte econòmic, lingüístic i comarcal del problema autonòmic. Es produí també amb una gran altesa de mires. El senyor Reig amplia l'exposició panoràmica del fet econòmic valencià.

Encara se sentiren atres veus igualment eloqüents i desapasionades. Este és l'index d'una Assamblea en la que tots s'esforçaren en pensar en gran. Bona jornada per al valencianisme.

★

I ara, pendents de la contestació del senyor Calot, mantingam alt el pensament. Per l'unitat del País Valencià tots els sacrificis ens semblaran mínims. Ni vencedors ni vençuts. Mirar cap al pervindre i oblidar el passat. Afirmacions doctrinals; això demanem a tots. Greu responsabilitat contrauria qui dels fets de Castelló vullguera traure conseqüències *pro domo sua* i qui vullguera hostilitzar a cap partit oblidant les ambicions totalitàries.

ASSISTENTS

Convocada per els partits polítics de Castelló, el dissabte, dia 13, es reuní a l'Ajuntament d'aquella població l'aunciada Assamblea pro-Estatut valencià.

Assistiren els senyors Aureli Blasco Grajales i Josep Montañés, del Partit Federal de València; Josep López-Corts i Antoni Boix Roig, del Partit Radical Socialista de València; Joaquim Reig, de la Unió Valencianista; Rafael Peña, Gaetà Huguet i J. Vivas,

per els valencianistes republicans de Castelló; Manuel Brea Perales, del Partit Conservador; Josep Castelló Soler i Lluís Montañés, del Partit Radical Socialista de Castelló; Rafael Huertas i Miquel Peris, del Partit Socialista de Castelló; Ferran Huguet, del Partit Radical de Castelló; P. Sàlvia i Josep Maria Mira, de la Dreta Regional Agrària; Enric Bastit i Antoni Igual, de l'Agrupació Valencianista Republicana; Leopold Pelechà, del Partit Progresista de València; Josep Monmeneu, concejal de l'Ajuntament de València i vocal del Comitè Oficial de l'Estatut; Lluís Donderis, del Partit Conservador Autònom; Enric Gimeno i Vicent Gea, del Partit Federal de Castelló; els senyors Nomdedeu i Valls, d'Acció Republicana de Castelló; Roger Boty, de la Comissió oficial pro-Estatut; Vicent Rodríguez Ferrer, del Partit Democràtic Federal de València; Joan Roig, de la Diputació de València i membre de la Comissió oficial pro-Estatut; Gaspar Polo, del Partit Democràtic Federal; senyor Puig Usina, de la Comissió oficial pro-Estatut; Lluís Buixareu, del Centre d'Estudis Econòmics Valencians; Josep Aparicio Albiana, director de *La Voz Valenciana*; els alcaldes de Molvedre, Joan Chabret; el de Villar del Arzobispo, Joan Esteban; el de València, Vicent Lambies; el de Castelló, Manuel Pelàez, i els presidents de les Diputacions de Castelló i València, Carles Selma i Joan Calot.

A les cinc de la vesprada, el senyor Gea obri la sessió com a firmant de la convocatòria per a la celebració d'esta Assamblea, i fa constar que ha complert este encàrrec com a representant del Partit Federal i dels Partits polítics de Castelló, en nom dels quals saluda a tots els concurrents.

Es referir els treballs que des de fa temps venen efectuant-se i que han estat més que res d'organització, per a arribar després a la propaganda.

Alludix també a la darrera reunió celebrada a Castelló i recorda les seues conclusions trameses a les representacions de València, en les quals s'establí que abans de tractar a Castelló la proposta pro-Estatut de Castelló era necessari que els partits polítics que a València esmerçaven la seua activitat en pro de l'Estatut, formaren un nucli gran i únic, que portara en tot el territori valencià el pes de la propaganda.

En compliment d'aquell acord —afegix— s'ha fet esta convocatòria. La voluntat de tots els partits de Castelló —acabà dient— és que entre tots hem de contribuir a secundar les iniciatives que sorgixquen per al fi indicat.

Pregunta després de quina manera deu constituir-se la taula de discussió.

El senyor Pelàez entén que la presidència deu ocupar-la el mateix senyor Gea, i en el mateix sentit s'expressen els senyors Huertas i Gasset. S'acorda així per unanimitat. Junts amb el senyor Gea seuen també a la presidència els alcaldes de Castelló i València, senyors Pelàez i Lambies.

EL SENYOR BLASCO GRAJALES

El president de la Conjunció de Partits, senyor Blasco Grajales, saluda a tots els assembleistes i expressa la seua satisfacció per la celebració d'este acte.

Exhorta a tots a que s'unixquen i coadjuven a la labor pro-Estatut valencià que s'està realisant, a fi de que puguem un dia quallar les aspiracions populars en orde a l'autonomia

JOAQUIM REIG

Parla en representació també de la Conjunció de Partits i per indicació expressa del senyor Blasco.

Fa constar en primer lloc la satisfacció que sent i l'emoció que experimenta al vore reunits en l'Ajuntament de Castelló als elements representatius de la vida pública i política de Castelló i de la València estricta. Dic estricta —afegix— perquè entre nosatres no caben diferències dins del País Valencià. I jo proclame, sense autoritat, però amb la sinceritat que pose en estes coses, que els valencians estrictes, castellanens i alacantins, som tots uns.

A continuació diu que és una qüestió de vida o mort per al País Valencià el Govern propi, el tindre facultats per a resoldre els nostres problemes, tal reconstruir la nostra personalitat en l'aspecte econòmic com en el cultural i polític.

Afegix que davant del requeriment de Castelló per a que s'unixquen els dos sectors que actuen en la nostra ciutat en pro de l'autonomia, podia afirmar en nom de la Conjunció de Partits, que per la seua part no es posaria cap dificultat, sempre que no existiren reserves mentals. Però la coincidència cal fer-la sense mirar al passat i sense que hagen vencedors ni vençuts.

Alludix a la reunió celebrada en la Sala Blava, a on s'afirmà que es rebria en la Conjunció amb els braços oberts a tots els partits polítics. Vullc —seguix dient— que conste de manera categòrica la nostra posició favorable a la unió, ja que amb açò no fem més que ratificar novament lo que es va dir en la primera reunió que tinguérem.

JOAN CALOT

El president de la Diputació de València, senyor Calot, es considera obligat, després de les manifestacions dels senyors Blasco i Reig, per a ratificar totalment aquelles aspiracions d'emoció doctrinal i valencianista que han de tindre com a fi un abraç de germanor.

Afirma qu no deu haver diferència alguna entre els valencians, sumant-se existint separació, sinó que, quan se tots, deuen laborar per el fi comú, que és l'amor al País Valencià.

Relata els esforços que es feren a la Diputació de València per a que els partits polítics i les corporacions oficials treballaren per la consecució de l'Estatut.

Agrega que no premenen un Estatut partidista, sinó ampli, que salve la nostra economia, i sobre tot una autonomia administrativa, a la que té dret la regió valenciana.

Digué, per acabar, que a tots els reunits ens cal que el mateix desig: el d'anar junts per a enarbolar la bandera del País Valencià; que allí no hi havia enemics; no hi havia més que una bandera; no hi havia més que un fi: la llibertat del poble valencià.

L'ALCALDE, SENYOR LAMBIES

Entén que la discussió se deu encarrilar prescindint de tota idea política i procedint en canvi com a valencians. Crida l'atenció de tots sobre la seua responsabilitat i els invita a que abandonen les seues idees polítiques i pensen sols en l'autonomia valenciana, única manera de que es puga arribar a un acord. Si superitem el nostre credo polític a l'Estatut, no hi haurà vencedors ni vençuts, dretes ni esquerres.

NOVA INTERVENCIÓ DEL SENYOR REIG

Contesta en primer terme al senyor Calot, dient que la Conjunció de Partits no té per què puntualisar res i que des d'este moment renúncia a examinar el pasat, puix de lo contrari podrien suscitar-se qüestions que produirien diferències entre uns i altres.

Referintse després a les manifestacions del senyor Lambies, diu que l'obra autonòmica l'han de realisar els hòmens polítics, projectant per supost la seua labor a la consecució de l'Estatut i que cal la matisació i l'esforç

(Passa a la segona.)

ELS FETS DE LA SETMANA

13. Al saló de sessions de l'Ajuntament de Castelló es celebra una històrica Assamblea dels elements, tant de València com de Castelló, que actuen en pro de l'Estatut del País Valencià.

15. A l'Ajuntament es celebra una Assamblea de colliters de creïlles per a tractar de la difícil situació en que es troben per manca d'exportació.

18. Es celebra a l'Ajuntament una nova Assamblea de colliters de creïlles, en la qual s'acorda fixar preus mínims per a la venda i establir contacte amb els productors de Catalunya.

11. Es posat en llibertat l'ex-director de Seguretat, senyor Menéndez, per haver-se revocat l'acte de processament dictat contra el mateix.

12. Amb motiu de l'aprovació definitiva del projecte de llei sobre protecció al Tresor Artístic Nacional, el Govern conseqüeix novament el "quorum" per un vot de majoria.

14. El senyor Melquiades Alvarez pronuncia un discurs adscriuint-se a la política de Lerroux i d'atac al Govern.

15. Amb assistència del senyor Casares Quiroga es constitueix a la Generalitat la Junta de Seguretat.

16. El president de les Corts, senyor Besteiro, és interpel·lat amb motiu de la publicació d'una circular de la U. G. T. contra l'obstrucció, ratificant-se després la confiança al senyor Besteiro.

17. Queda definitivament aprovada la llei de Congregacions amb l'aplicació del "quorum".

10. El Paraguai declara la guerra a Bolívia, la qual denuncia davant la S. de N. l'gressió paraguaià.

Els estudiants berlinesos, arengats pel ministre Goebels, cremen més de 30.000 volums d'autors jueus.

12. El Comitè preparatori de la Conferència Econòmica Mundial, reunit a Londres, ha acordat instituir una treva duanera que començarà a l'inaugurar-se aquella Conferència. No ha estat acceptada per els EE. UU. i amb moltes reserves per part d'Alemanya.

13. La policia francesa descobreix un contraban d'armes de foc destinades als monàrquics espanyols.

El Paraguai ha contestat a la nota de la S. de N., que està disposat a sotmetre's a un arbitratge quan s'acaben les hostilitats.

La Conferència del Desarmament travessa moments difícils a causa d'un article del representant alemany Von Neurath.

16. El president dels EE. UU., Roosevelt, dirigeix un missatge a tots els Governos del món, explicant-los el seu pla per al desarmament i invitant-los a signar un pacte de no agressió.

17. Al Reichstag, reunit en sessió extraordinària, el canceller Hitler pronuncia un discurs afirmant que Alemanya no pensa recórrer a la guerra, que no s'armarà si es desarmen les altres potències i que està disposada a firmar el pacte de no agressió proposat per el president Roosevelt. El discurs ha produït en general bona impressió.

CONCLUSIONS PRESENTADES PER EL SENYOR REIG

El senyor Reig contesta a les manifestacions del senyor Gasset; exposa una visió panoràmica del fet econòmic valencià, i diu que la Conjunció de Partits està d'acord amb aquelles. El respecte demanat per a les comarques de llengua castellana quedarà salvat amb l'aplicació del bilingüisme. Accepta el to liberal, democràtic i de llibertat de Castelló i Alacant dins de la constitució del País Valencià postulat per el senyor Gasset, i invoca la tradició de les Corts valencianes que es reuneixen en distintes poblacions cada vegada.

Digué també que la Conjunció propugnava per una autonomia que compranguera les tres actuals províncies, i proposà que s'acordara invitar a Alacant; que es nomenara una Comissió per a la propaganda integrada per tots els partits allí representats i els que en son dia designara Alacant, i que eixa Comissió quedara encarregada de senyalar la data i convocar el Congrés en el qual s'havia de confeccionar l'Estatut valencià.

Invità als altres partits de Castelló a que exposaren la seua opinió, si tenien alguna objecció que fer a les conclusions que presentava.

LEOPOLD PELECHA

Es congratula com a fill de Castelló de que esta ciutat haja contribuït a que els partits polítics que propugnaven per la idea autonomista es donen un abraç, i s'adherix a la proposta de que es nomena una Comissió que vaja després a Alacant per a sumar-lo al moviment.

RAFEL HUERTAS

Parla en nom dels socialistes de Castelló i demana que tots els treballs s'encarriren a desvetllar l'esperit adormit, per a que prompte es pugui formar l'Estatut que consagre el sentiment regionalista.

EL SENYOR CALOT DEMANA TEMPS PER A CONSULTAR

Digué que necessitava consultar als companys de Comissió que no havien assistit, encara que la contestació suposava que seria favorable, i proposà la celebració d'un acte a Castelló.

EL SENYOR LOPEZ-CORTS

Es felicita de l'ambient cordial de l'Assamblea i acceptà les conclusions del senyor Reig, per lo qual pregà al senyor Calot que desistira de la seua proposta de celebrar un acte a Castelló, fins que s'hagueren realitzat els treballs d'aproximació amb Alacant.

UN PLAÇ DE DEU DIES

El senyor Calot insistí en el seu punt de vista, per entendre que existien moltes dificultats per a conseguir la col·laboració d'Alacant.

Contestà el senyor López Cortes que també n'hi havien a Castelló, i per la tenacitat i l'esforç dels partits polítics s'havien vençut, demanant al senyor Calot que fixara el plaç que necessitava per a fer la consulta als seus companys.

El senyor Calot demanà un plaç de deu dies per a donar l'aprovació a les conclusions d'esta Assamblea.

ES TANCA LA SESSIO

El president, senyor Gea, es congratula del resultat de l'Assamblea i diu que quan es recibexa la contestació del senyor Calot, que espera ha de ser favorable, es tornarà a convocar a tots els reunits.

Al finalisar l'Assamblea es donaren per tots els reunits visques a València, Castelló i Alacant.

Eduard Martínez Ferrando, al Centre de Cultura

El dimarts es celebrà al Centre de Cultura la recepció del nou director de número, Eduard Martínez Ferrando.

El nostre admirat amic Martínez Ferrando és un dels elements de més valuosa significació en el camp de la cultura valenciana i un orientador del nostre ressorgiment valencianista. L'haver associat, puix, el seu nom i el seu esforç a la labor del Centre, ho considerem com un encert per l'esperit renovador que l'informa, i com un acte de justícia envers l'amic Martínez Ferrando.

La incorporació del nou director al Centre de Cultura aplegà al saló de la Llotja gran número de personalitats de la vida cultural valenciana.

Ocupà la presidència el director degà, senyor Sanchis Sivera, seient a la seua vora altres elements de la Junta i el recipiendari, senyor Martínez Ferrando.

El seu discurs d'ingrés —llegit per el senyor López Chavarri— desenrotllava un tema suggestiu: "La indústria valenciana de la seda." En esta mono-

grafia històrica, primera d'una sèrie que ha mamprès el nostre estimat amic, s'estudia d'una manera documentada el desenrotll d'aquella indústria que va assolir el màxim prestigi a la nostra terra, es parla d'alguns dels velluters més famosos i es tracta de la seua actual descendència.

El mestriol treball del senyor Martínez Ferrando, acollit amb grans aplaudiments, fon contestat per el director senyor Martínez i Martínez, qui destacà dades molt oportunes de la vida de treball i estudi del recipiendari i exaltà les seues qualitats i mèrits, afegint per últim la lectura d'algun document relacionat amb el tema del discurs del seu company. Este treball fon igualment aplaudit.

El senyor Sanchis Sivera imposà la medalla de director a Eduard Martínez Ferrando en mig d'una gran ovació.

Felicitem al senyor Martínez Ferrando per el seu estudi i per la distinció mereixuda de que ha estat objecte.

Ignorancia inexcusable

Fa uns dies en Madrid es produïa un principi de moti perquè un valencià posava al balcó la nostra "Senyera". Més tard, a Santander, un anunciament de productes de la nostra terra, per un motiu semblant, es produïu un accident desagradable. Heus ací un fenomen fill de l'ignorància que confundix l'emblemata d'un poble liberal amb la bandera monàrquica.

Però lo absurde i condemnable és que el fet s'ha repetit a la nostra ciutat. Un valencià havia col·locat en un dels carrers més cèntrics una bandera amb les quatre barres. I un ciutadà, que probablement ni valencià seria, puix no coneix la nostra bandera, reclama, sense més autoritat que la seua, que la "Senyera" siga llevada del seu lloc.

Nosaltres protestem del fet i demanem un major coneixement de les nostres coses, única manera d'estar en condicions de defensar els nostres drets.

Tintoreria Soto

Nom i marca registrats

Grans tallers per a la neteja en sec i el tenyit de robes usades

SUCURSALS:

En València i Castelló

DESPATX CENTRAL:

Avinguda del Port, 49

TALLERS:

Institut Candela J. S.

(Junt a l'Avinguda del Port)

EL SENYOR CALOT CONTESTA TAMBE

Creu, com el senyor Reig, que deuen oblidar-se les diferències passades, i destaca la conveniència de que units els hòmens de València, Castelló i Alacant, sense diferència de matèries, unifiquen els seus esforços, per a emprendre una campanya activa pro-Estatut, que alivie en part el pes enorme que gravita sobre els que estan realitzant esta tasca.

EL PUNT DE VISTA DE LA CONJUNCIO

El senyor Reig dissenja d'algunes de les manifestacions del senyor Calot, i diu que per la concòrdia no vol recordar que la labor d'aproximació dels partits polítics la inicià l'A. V. R.; que la propaganda deu respondre sempre a la iniciativa de les Comissions que es formen a Castelló i Alacant, col·laborant els elements de València sempre que es creguera necessari.

FERRAN GASSET

El senyor Gaset fa constar l'adhesió a l'acte dels diputats radicals senyors Pasqual Leone i Cantos; fa un detallat estudi de la situació econòmica del món en relació a l'economia valenciana, i coincideix en absolut amb els punts de vista estatutistes del senyor Reig, recabant el respecte per a les peculiaritats de Castelló, per al castellà en aquelles comarques on es parla i finalment condiona la col·laboració de Castelló a que l'Estatut siga de tipus regional i a que els sectors polítics de València cesen en les seues diferències.

(Ve de la primera.)

de totes les agrupacions polítiques per a aunar voluntats, fins el moment en que es tinguera de redactar l'Estatut. Aleshores hauran d'intervindre altres elements valencians necessaris per a este treball. Mentres era precisa l'aportació dels partits.

Afegí que l'Estatut es deuria de votar de manera democràtica i que l'aplicarien aquells partits polítics que obtingueren la majoria, però respectant de manera terminant el dret de les minories a enjuiciar la labor d'esta aplicació.

Fa després tres afirmacions que considerem essencials: la primera, la de que tots els reunits estan d'acord en la conveniència d'obtenir l'autonomia del País Valencià; la segona, el respecte que tenen tots a les notes peculiars de Castelló i Alacant, i per últim, l'afirmació de l'autonomia municipal.

L'ideal autònom que reflecteixen estes tres afirmacions figura en el programa del partit federal, del radical socialista, del radical i dels altres partits, tot lo qual facilita la nostra tasca.

Units els hòmens públics de Castelló i València, cal encara donar un altre pas, que és l'anar a Alacant per a dir-los amb tota la nostra generositat i desinterés: Germans d'Alacant, sou necessaris per a formar amb València i Castelló la unitat essencial per a obtenir l'autonomia.

CONTESTACIO DEL SENYOR LAMBIES

Abans que res diu que hi ha que posar d'acord a tots els partits polítics per a evitar diferències i recels, i que en l'ideal del recobriment del País Valencià no poden haver diferències.

L'Hostal del Ninot

DINARS ECONÒMICS
Servici 3'50 pessetes
Carta i plats típics

Carrers: Sang, 9, i En Llop, 10 - VALENCIA

Actuació Valencianista

GRAN MITING EN ALGEMESI

El dia 24 tindrà lloc un acte d'afirmació valencianista en Algemesi, organitzat per el Centre Valencianista Cultural de dita població, en col·laboració amb el C. d'A. V. d'esta ciutat.

Intervindran com oradors:

Manuel Marco.
Tereseta Calatayud.
Angelí Castanyer.
Joaquim Reig.

També pendrà part la colla de cantaires del Centre d'Actuació.

L'acte, que ha despertat gran espectació, es celebrarà al Teatre Espanyol.

Franco Tormo

Xapes

Asientos

Taulers de fusta

C. PICASENT, NÚM. 8

Teléfono 12.302

VALENCIA

Josep Antoni Noguera, S. A.

FÀBRICA D'OLIS VEGETALS

ESPECIALITAT EN EL DE COCO, SÈSAM, RICÍ I LLINOS

FÀBRICA: Camí de Madrid
Teléfono 14.530

Fàbrica d'Àcids i Superfosfats

GUANOS "LA NOGUERA"

Especialitat per a cada cultiu PRIMERES MATERIES PER A ABONOS

FÀBRICA: Camí Fondo del Grao
Teléfono 81.508

CONSIGNACIONS DE VAIXELS AGENCIA DE DUANES

DESPATX: Gran Via, 12 - Teléfono 14.530

Apartat de Correus núm. 9

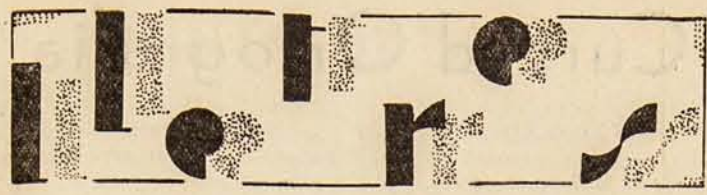
VALENCIA

Camas Darás

Fàbrica de llits de metall niquelats, daurats i de ferro
Taulers i «veladors» per a cafè i bars
Magasem de mobles de fusta, molt econòmics

Fàbrica: Animes, 10 - Despatx: Arquebisbe Majoral, 13 - Teléfono 12143 - València

Consultes de llenguatge

L'eminent filòleg En Josep Calveras secretari de Redacció de l'Oficina Romànica, de Barcelona, amb l'assessorament de la Secció de llengua literària, acaba de publicar el quadern primer de *Consultes de llenguatge*, que forma un opuscle de 126 pàgines.

Per a posar de relleu la importància d'esta obra, res trobem millor que copiar estos troços del pròleg, on diu:

"La revisió i reglamentació urgent de la nostra llengua trobà l'abnegat gramàtic Pompeu Fabra... L'estat general d'individualisme atrevit necessitava una mena de dictadura, amb un gramàtic únic i imperant, que donara lleis precises, pràctiques... Raons de les lleis, ben poques i fonamentades, més en les necessitats socials de la llengua que no en principis lingüístics i estilístics. Quan la llengua haguera retrobat el seu estat normal, seria l'hora de retornar-li l'ús de tots els seus drets..."

"Ara, amb un sistema d'anys n'hi ha hagut prou per retornar a la normalitat, i hem arribat a l'hora que s'endeuina en el mateix dictador la necessitat sentida de revisar la seua obra..."

"Naturalment, caldrà fer una revisió..., no amb esperit dur i de ressentiment, sinó amb benevolència agrada i generosa pel dictador..."

"Ara este treball de ciència aplicada, si dé veritat ha de ser científic i no pur pragmatisme de tanteig o d'arbitrarietat, ha de motivar les solucions pràctiques amb una teoria completa i coherent del que ha de ser la llengua literària i amb una gradació lògica i constant de criteris selectors, i segons estes normes científiques ha d'anar aprofitant tots els coneixements de llengua que la ciència pura del llenguatge vaja atresorant. Això vol dir que totes les regles que formule la gramàtica i totes les definicions de significats i usos de les paraules que estableixca el diccionari han de tindre un fonament raonat, que si en les edicions populars de vulgarisació pot deixar-se de consignar, no pot ser desconegut de qui voldrà actuar com escriptor conscient i responsable en el nou estudi que ara comença de perfeccionament literari uniformat."

Seràn quatre quaderns. Les *Consultes* van ordenades per matèries, responen a esta divisió: Fonologia, Morfologia, Sintaxi, Etimologia i Lexicografia.

Este primer volum resol vint-i-sis consultes de fonologia i morfologia. N'escollim tres:

"Esmena dels noms geogràfics: Com que la reforma interessaria al servei de Correus i a d'atres atencions públiques, hauria de tindre caràcter oficial, i la iniciativa per a aconseguir-ho correspondria a l'Ajuntament respectiu. Mentrestant, en les publicacions i en els escrits particulars, i amb prudència també en les adresses de les cartes, fóra convenient d'esmenar la grafia castellanizada... ñ per ny en *Bañeras, Bañolas*, etc.; cu per qu en *Cuart*; z per s en *Vinaroz*. Hi ha noms de pobles a València que tenen una forma valenciana i una de castellana; cal fer campanya per l'ús de la valenciana: Bocarent, Ontinyent, Xàtiva, Xixona, Xúquer, etc."

La prioritat per les formes segons els documents antics no és admissible, car ens portaria a *Binalarós per Vinarós*, a *Lilied* per *Lillèd*, a *Vila Abun-aant* per *Vilanant*, i fins a *Lèrida* per *Lleyda*..."

Com es veu, l'il·lustre filòleg admixta la s final per a *Vinarós* (fent bones les raons que tinc exposades al primer volum de la *Història de Vinarós*) i no la ç que alguns usen o esmenen, sens: tindre-ho en compte. Cal que es fixeu tots.

"*¿Hom o se?* Tots dos legítims. El se viu actualment en tot el domini lingüístic, i *l'hom*, mort també generalment en la nostra llengua, la preferència ha de ser per *se*, prescindint ara que *hom* no es pot dir sempre que escou dir *se*. *Hom* és una reducció d'*home* i conserva sempre la noció d'un agent personal i individual. Es un contrastent escriure: "Hom mou el sol per l'atracció universal"; cal dir: "El sol es mou o és mogut."

"*¿Ha estat o ha sigut?* El verb ésser ha de fer el pretèrit, o segons la forma clàssica *es estat*, o segons la moderna més general del parlar viu *ha sigut*; però de cap manera segons la forma fixada d'ara *ha estat*. Del subjuntiu *sigu* és tan natural *sigut*, com de *crega, cregut*, i de *bega, begut*. No és cap traducció del castellà *sido*, com algú ha insinuat; servix per fer la distinció entre els temps composts del verb *ésser* i *estar*, molt millor que *estat* del parlar antic. Ex.: *Lo Pere ha sigut dolent* (o roïn), en sentit moral; *la Maria ha estat dolenta*, en sentit físic.

Per l'extracte d'estes tres consultes es pot deduir la gran importància del treball, àdhuc per als escriptors valencians.

Ja tenim, en bon hora, la unificació ortogràfica. Però ens cal també conèixer científicament les atres particularitats de la nostra llengua per tal d'aconseguir la unificació literària.

Demaneu estes lluminoses *Consultes de llenguatge* resoltes per En Josep Calveras, a la Biblioteca Balmes, Duran i Bas, 11, Barcelona.

Ens són molt necessaris estudis com aixos.

JOAN M. BORRAS JARQUE

Pòrtic a un llibre de poemes (I)

...*I el cel és blau*. Fixeu-vos, amics, fixeu-vos. El cel és blau. Eixiu a la porta de l'obrador; acosteu-vos al finestral del despatx; poseu el muscle recolzat al batent de la finestra o del balcó i leveu els ulls al cel. Abandonau un moment la feina de cada dia i fiteu l'aire clar del cel valencià.

Els materialismes queden ran a terra i els ideals patriòtics, enlairats, s'emboquen de poesia, prenen el ritme del vers i naix, flor de cultura nostrada, el llibre del poeta: *I el cel és blau*. És un crit del Poeta. És el Poeta

(I) *I el cel és blau*, poemes, per Enric Soler Godes. Pòrtic de Carles Salvador. Societat Castellonenca de Cultura. Castelló, Gràfiques Mialfo. 80 pàg. 3 pts.

que ens recorda l'eternitat de la Poesia.

Retornem a la Poesia, amics. Anys de política, mesades d'articles doctrinals, diades parlamentàries, hores de mitings... *I el cel és blau*. ¿Qui se'n adonava?

Qui podia: el Poeta.

La visió totalitària del nostre corpus nacional renaixent és pròpia del poeta valencianista. Propugnarà l'acció política no oblidant la cultivació intel·ligent del poble des de l'escola, des del periòdic, des de les Assamblees professionals, i, encara, captarà uns minuts cada dia per elevar la mirada al cel i veure com braveja esta immensa cúpula del País Valencià.

I amarat d'amor a la Terra pàtria, cantarà unes vegades amb tendra veu d'enamorat, atres amb veu intel·ligentment irònica i atres amb les greus notes de la passió i del sentiment humanals, segons el tarannà sinceríssim de cada dia.

Retornem a la poesia, amics. Retornem a ella en este senyaladíssim any 1933. Potser la teniem una mica en oblit. I si ens oblidem d'ella ens farà escàpola per enutjada...

Envio:

A vós, amic Poeta, amic Mestre, amic Patriota: a vós que cada dia us satureu de blau de cel des d'un recó del Maestrat castellanenc; a vós que teniu una visió total del renaixent de la nostra terra: la meua salutació cordial.

A vós, Germà espiritual, que veniu amb bell llibre de poemes sota les ales del vostre cor: els meus braços que l'entusiasme obrin.

A vós, Enric Soler Godes —el Patriota, el Mestre, el Poeta: tres vegades creador, tres vegades Poeta—: la mà. (Esta mà que només se mou per els sants ideals de la Valenciania.)

I si els vostres lectors vulgueren entrar a l'hort dels bellíssims poemes d'este volum sense passar sota l'arcada del *Pòrtic*, feliciteu-vos-en: són els goluts de la bellesa que no s'aturen en els bastiments de la prosa. També ells, com vós, saben que el cel és blau i volen, prompte, gustar-ne les delícies.

CARLES SALVADOR

Benassal, abril 1933.

Valencia Atracció.—El número corresponent al mes de maig consta del següent sumari:

Mayo, per Aster—*Tras las solemnidades de la inauguración. Valencia y Aragón, unidos por Camínreal*, per Francese Soto Más.—*El País Valenciano en un itinerario español*, per Almela i Vives.—*El Museo de Bellas Artes de Valencia* (VII), per Antoni Igual i Ubeda.—*Santo Espíritu del Monte*, per Luci Ballesteros Jaime.—*La Fiesta del Libro en Valencia*, per Lluís Puig.—*Desde la torre del Miguelete*, per José María Salaverria.—*La comarca de Arenoso*, per Eduard Buil.—*Noticias*.

Oc.—El número corresponent a setembre-desembre de 1932, d'esta interessant revista, publica el següent sumari:

Josep Carbonell: *Idea e Política culturalas de Catalonha*.—Lois Delhostal: *Ensay de glossari botanic auvernhat*.—Generalitat de Catalonha: *L'Estatut de Catalonha*.—Lois Alibert: *Gramática occitana*.—Miquel Melendres, Bertrand Larada: *Petita Antologia*.—*Letras occitanas*.—*Lletres catalanes*.—*Cronica*.

Valencianisme davant la crisi econòmica

III

L'ATUR FORÇOS

L'atur forçós és l'exponent més ferm de l'actual depressió econòmica; els Governos, però, tenen cura en no facilitar als governats dades que reflexen la veritable situació.

El control dels parats és matèria enutjosa per a aquell que governa, però és un problema que s'ha de resoldre en el terreny de la pràctica; no cap ja la teoria de ninguna manera per a solucionar-lo; és precís, és necessari afrontar-lo i aplicar el *caurà el que tinga que caure*. Pel contrari, tractar d'escamotejar-lo i esperar la solució mitjançant fórmules que requerixquen temps —i el que no pot menjar està renyit amb la cronologia—, és crear una il·lusió, i la il·lusió ja sabem que és una ficció.

¿Qué pot entendre un públic famolenç de les disertacions d'un gran economista? Encara més quan els economistes més renombrats a l'apreciar el problema de la crisi, es contradueixen entre ells. Uns creuen que limitant la producció es conseguirà vendre lo que hi ha magasemat, i això a la fi és el pacte de la mort per als que no treballen. Atres, aixecant les barreres proteccionistes dels arancelos, però imposant condicions que redunden en perjudici del país foraster. Per últim, s'estan fent treballs per a organisar una Conferència Internacional Econòmica en virtut de la qual es trobarà una solució al pavorós problema.

Açò darrer és acceptable, però no deixa de ser també una il·lusió, ja que sols la preparació de la Conferència Internacional requeriria dos o tres anys i qui sap quan la solució dels acords. Cerquem l'exemple en matèria d'orde internacional i vorem com la Societat de les Nacions és evidentment un fracàs. Esta no ha fet atra cosa que una comèdia diplomàtica, i davant l'escenari del Palau de Ginebra, els membres congregats en ell han vist esclatar la guerra xino-japonesa, i ara Bolívia i Paraguai, i demà probablement una entesa entre Alemanya i Itàlia que farà possible una atra guerra on no restarà un vidre sancer del magnífic Palau de la Societat de les Nacions.

A propòsit de la Societat de les Nacions, Jules Romain diu: "Jo done la culpa a la S. de les N. de no haver creat un esperit suficient de fe en ella. Ella és, actualment, una mena de Senat amb representants timorats. La representació democràtica els donaria eixa audàcia de que carixen. Aleshores el líder polític d'ella exerciria una influència sobre un major número d'hòmens en una massa universal i podria sentir-se respaldat per l'opinió del món sencer i no solament del seu país."

Referint-se a la situació actual, diu: "Es viuen moments dramàtics i en tres o quatre anys s'ha de jugar el pervindre del món: o s'arruïa o s'enfonsa definitivament." Este potser siga l'únic home que ha estat sincer, sense esmentar el tòpic de costum: "Sóc optimista."

El fet és que mentre en Argentina cremen el blat per l'excés de producció, i en el Brasil el café, en atres països no poden menjar el pa que voldrien, i pendre café bo és privilegi de rics. És absurd este desgavell, com és absurd que els Governos, per una banda, no declaren la veritat, i els economistes, per atra, fent jocs de paraules i de números teorisen quan la pràctica ens mata. No és qüestió de economistes; és hora de formalisar el terreny on encara viuen els intermediaris, que mentre hi hagen negocis lliures sense control verament social, seran els especuladors fins i tot de la misèria.

Oferim als nostres lectors una estadística dels parats que hi han a Barcelona, elaborada i controlada per la Borsa del Treball de la Generalitat de Catalunya, la qual còpia la dec a la gentilesa del senyor Puig, director de

l'esmentat organisme, facilitant-me ademés dades interessantíssimes dels treballs que es porten a cap per a un control exacte.

Inscripcions fetes des del dia 19 d'abril de 1931 fins al dia 30 d'abril de 1933. Els 21.418 inscrits estan distribuïts per oficis i professions i per regions:

Catalunya	10.439
Andalusia	1.904
València	2.238
Múrcia	2.515
Aragó	1.694
Castella la Nova	585
Castella la Vella	355
Lleó	326
Galícia	277
Balears	172
Bascònia	101
Navarra	93
Astúries	55
Extremadura	77
Canàries	20
Marroc	7
Nacionalisats	14
Estrangers	456

Total ... 21.418

Ademés d'estos 21.418 parats, n'hi han aproximadament 7.000 que no estan controlats, per la manca d'assistència a l'esmentat organisme, uns per desespero o excepció i atres per no tindre un concepte social, perquè cal una disciplina per a assistir a la Borsa del Treball.

Esta és la tasca que s'ha de començar a València i que no pot eludir el partit que hui detenta el poder en la nostra terra. S'em dirà que a València no tenim tants parats —però n'hi han — i que el problema no acusa un perfil tan marcat com a Barcelona. Però és que no hem d'estar amb els braços creuats esperant que des de Madrid dicten lleis i siga ell el que diga la última paraula, com en el problema taronger i ara en el de la creïlla.

No, senyors "autonomistes". Som prou els valencians per a resoldre els conflictes que puguen sorgir en l'ordre econòmic i social dins el País Valencià. Si està reconegut que tenim una riquesa agrícola i eixa riquesa és la base de la nostra economia i per tant de la nostra economia en tenim una experiència i un coneixement nosatres sols els valencians, ¿per quins motius hem d'esperar solucions de Madrid?

No em cansaré mai d'escriure, mentre hi haja tinta, que el partit del senyor Sigfrido i el portaveu mal sincronisat d'*El Pueblo* ni representen València ni saben lo que vol dir autonomia. Creuen ells set, perquè tenen un partit important en quantitat, però inferior en qualitat, la personificació valenciana, i encara no arriben a Madrid, van a rebre ordens del ex-emperador del "Paralelo", o a pidolar pels Ministeris unes millores per a València, que la major part són d'efectes polítics per a ells i no per als interessos de València.

La única obra social que devem a este partit autonomista és un separatisme entre els valencians. La Casa de la Democràcia (?), per a que vegem que fa obra social repartix "pucheritos" entre els necessitats, amb assistència de les senyores de tal i tal, repartix joguets als pobres de les barrriades, encara que hi han "socios" aprofitats que carregen de vales per als seus fills que no els necessiten, i també els pobres infants que no tenen la sort de que els seus pares siguen del "partido" ho veuen molt negre de poder anar a les colònies escolars.

Política social que pregona un partit, però que té un esperit de colla, com diria Amadeu Hurtado.

La força no té mai la raó, i val més un valencianista cent per cent que cent "correligionarios". Perquè el valencianisme obra per raó i sentiment, i per a lligam d'això posseix una cultura valenciana i farà sempre que la personalitat valenciana acabe amb el canibalisme polític d'exportació.

RICARD GARCIA I PASTOR

Banc de València

Alfred Calderón, núm. 11 - VALENCIA CAPITAL: 50.000.000 de ptes. Integrat per elements valencians

CAIXA D'ESTALVIS En llibretes al quatre per cent d'interés anyal amb SERVICI DE GUARDIOLES

BANCA CANVI BOLSA

MOBLES

Mas i Montesinos

MOBLES ESTIL LAMPARES LUXE DECORACIO ART

NICOLAU SALMERON, 3

(Front al Gran Teatre)

TELEFON 14743

Comentari amb retard

Tot i haver-se escolat quinze dies des de la seua projecció, *L'opera de quat' sous* seguix sent l'actualitat més destacada entre les estrenes més recents. I açò no tant per la manca de qualitat de les obres que es solen presentar a les acaballes de tota temporada, sinó per una pròpia vàlua estricta; car el film recent arribat de G. W. Pabst és d'aquells que no passen despercebuts i resten per sempre amb característica inconfundible.

Comencem per assenyalar que *L'opera de quat' sous* és anterior —en el conjunt de l'obra de Pabst— almenys a *Carbó* i *Atlàntida*, els darrers films seus que han estat presentats ací. Que és una obra de fa tres anys que sols ens arriba ara a causa d'un criteri absurd de la censura oficial. I que cal per a jutjar-la i establir comparacions amb la resta de la producció d'este director, no perdre d'esment la seua relativa manca d'actualitat.

G. W. Pabst, com ha fet ja atres vegades —*Quatre d'infanteria*, *Atlàntida*—, ha treballat sobre una obra literària: *The Beggar's Opera*, de John Gay, estrenada a Londres vers 1720 i que fon una sátira despietada de la corrupció social i política de l'Anglaterra de llavors. L'obra obtenia un èxit sorollós; dos segles justs després, en 1920, era reposada a Londres, i com a conseqüència d'açò que a Alemanya un dels dramaturgs-poetes de personalitat més independent i intensa, Berthold Brecht, donara a conèixer en 1929 *Drei Groschen Oper*, musicada per Kurt Weill.

G. W. Pabst ha fet el seu film sobre esta nova versió, i ha pres a *L'opera de quat' sous* la inefable il·lustració musical de Weill. Com fea ja Berthold Brecht, la història era rejovenida d'un segle i portada dels temps de la reina Anna als de la reina Victòria, amb la consegüent mutació d'ambients i d'anècdota.

Al costat de *The Beggar's Opera* i de *Drei Groschen Oper*, *L'opera de quat' sous*, portant l'empenta de Pabst, té caràcter propi. Car el director germànic, encara conservant aquella intenció satírica que animà Gay i Brecht, ha donat a la seua versió una tendència poemàtica, estètica, que li dona un encant especial, una gràcia un xic marcada que ens la fa particularment estimable.

Com tota obra de Pabst, esta és d'un ritme lent, fatigat, que usa els nervis de l'espectador; però en cap film com en *L'opera de quat' sous* este defecte consubstancial a Pabst és menys censurable, donat el caire somniador, de joc, que és el més acusat de l'obra.

Berthold Brecht

No cap censurar-lo; la sola censura hauria de ser per a la insensibilitat del públic i de l'empresa que sols permeten mantindre-la tres dies. I per a aquell excés d'entusiasme proselitista d'un petit sector de veleitats marxistes, que patint d'allucinacions, en tot creu vore un pamflet polític de tendència favorable. I que arriba a la desorientació d'aplaudir *Romança sentimental*, *A nous la lliberté*, *L'opera de quat' sous*, no pel que tenen d'autèntica emoció d'humanitat o d'estètica, sinó per una devegades inexistente tesi social extremada, en l'autor o en l'anècdota.

C.-J. DE B.

València, maig 1933.

CASA CANET

Camises, Corbates, Mitges, Calcetins
Preus baratíssims
Bolseria, núm. 32 València

Lubrificants

— "Standard" —

Auto-engràs

— "Ultra" —

Importació directa

J. Porta Bernabé
Virués, 2 VALENCIA

Cinematogràfica Nacional Espanyola

S. A.

CENTRAL:
Via Laietana, 55 - Telèfon 20701
BARCELONA

SUCURSAL:
Colom, 2 - Telèfon 11707
VALENCIA

Venda de tota mena de materials i accessoris cinematogràfics

Representants exclusius per a Espanya, Portugal i Colònies, dels anomenats aparells de projecció i sonors.

ERKO-CINÆS

Lloguer de pel·lícules

Instal·lacions sonores

SELECCIONS CINÆS

constituïxen el més selecte i variat de la producció mundial, i són elegides d'entre les més perfectes llançades al mercat per les primeres marques d'Europa.

Acció d'art

Publiquem a continuació la "crida" que han circulat els elements iniciadors d'esta nova i valencianíssima entitat artística:

"Amic: Tu que has viatjat, tu que coneixes atres terres i atres civilitzacions: ¿Què penses de la teua pàtria?"

Tu, atre amic: Tu que al través del llibre, les revistes o del cinema, has albirat els mons que s'estenen més enllà de les fronteres del teu país: ¿Què penses?"

¿No és veritat que en lo profund del teu pensament has sentit vergonya de la nostra inferioritat intel·lectual, de la mesquina vida artística i cultural de València?"

Tu que t'has doigut sincerament, has pensat en dur a terme algo, pero sense dubte has retrocedit davant la magnitud de l'empresa que manprenies.

¿Què havies de fer tu sol?"

Mes, ¿has pensat que unint totes les voluntats ansioses d'un renàixer del nostre esperit, pot conseguir-se lo que tu somnies?"

Ací te presentem el feix de voluntats de resurrecció que necessita la nostra terra; unix-te a eixe feix, col·labora, aporta les teues idees, que totes seran escoltades.

En nosatres pots realitzar els teus més atrevits pensaments. T'oferim força, àgil i segura, la nostra organització, com el mecanisme que tu necessites.

T'avancem una miqueta del nostre programa.

Fer exposicions d'arts plàstiques; organitzar concursos literaris; donar concerts i atres coses. Tractem de crear un estat d'ambient més refinat.

Tindre una Secció de Cultura ciutadana que difundisca per tota la terra valenciana les nostres creacions de l'esperit.

Organisar concentracions d'artistes en els camps, boscs i plajes de la nostra terra, en alegre camping, a fi de que a més de que passen una temporada a l'aire lliure i vivint un ambient subtil favorable al seu art, puguen practicar un pla col·lectiu de cultura física i psíquica.

Crear un Cine Club on projectar les més inquietes troballes del cinema.

Difundir, mitjançant certamens, les creacions més interessants dels nostres artistes per les terres estrangeres.

I tantes i tantes coses més que farien esta llista interminable.

Pensa tot lo que cap en cadascuna de les Seccions que organisem: *Literatura, Teatre, Cinema, Música, Pintura, Escultura, Arquitectura, Fotografia, Cultura ciutadana* (psíquica, física, intel·lectual).

¿No trobes lloc a la teua activitat? Sí. Esperem de tu, amic, la indispensable col·laboració.—*Vicent Abad, Ferran Escrivà Cantos, Josep Mateu, Pascual Roch, Ricard Boix, Josep Balaguer, Ernest Marco, F. Gómez Serano.*"

Curs d'Ortografia

LLIÇÓ XII

Us de la lletra muda H

1. Per motiu etimològic hi ha paraules valencianes que porten h inicial o en mig. Ex.:

home, haver, conhort, subhasta.

No es pot donar, puix cap regla ortogràfica per a l'ús correcte d'esta lletra muda.

Generalment, en valencià s'escriu amb h les paraules que en espanyol s'escriuen amb la tal lletra. Recordem però que a algunes poques paraules amb h espanyola correspon f valenciana (*fora, farina, fer*).

2. Hi ha unes quantes paraules que en espanyol s'escriuen sense h i que les corresponents valencianes sí que la porten. Ex.: *hàm, hivern, hissar, harmonia, filharmònic, subtrahend...*

3. S'escriu h final en les interjeccions. Ex.: *ah!, eh!, oh!, bah!*

4. La combinació ch no és pròpia del valencià.

Es tolera:

En paraules estrangeres adaptades sense canvi ortogràfic: *lunch.*

En els cognoms, per ser tradicionals: *Lluç.*

En la paraula chor i derivats (*chorista, chorejar, coral*, etc.), però també podem escriure *cor, corista, corejar* i *coral*.

Cal suprimir-la en final de noms geogràfics. No *Albuixech*, sinó *Albuixec*.

En els casos en què es tolera, el so de ch és sempre de c (= k), llevat de les paraules estrangeres d'adopció: *chic* (fr.).

5. Escriu sense h: *abillar, os (hueso), ou (huevo), orfe (huérfano), orxata.*

Exercicis:

a) Amb les quaranta paraules següents fer dues llistes de vint cadascuna. Una amb les que han de dur h, i l'altra amb les que no n'han de dur:

hort, erba, air, hereu, honorable, èrnia, aderència, hulla, coesió, ortalissa, veicle, armòniun, ecatombe, emorràgia, host, ostal, exhalació, anular, eroïna, inhumà, orxateria, hordi, houera, hos, orfelinat, oreneta, benhaurat, heura, hegua, heucalíptus, hou, ovuri, hipacacana, hiodur, hossut, ermità, eri, habillament, orfeo, horquill.

b) Copiar les frases següents, posant h allà on calga i llevant-la on no ha d'haver-ne:

1. *Les begudes halcolòiques no són bones per a la salut.*

2. *En entrar en l'habitació feu un ah! de sorpresa.*

3. *Volia peixcar i es comprà un an.*

4. *Aurem d'escoltar l'armòniun.*

5. *L'erbolari està erniat.*

6. *Va aderit a l'herald.*

7. *L'hospicià issa la bandera.*

8. *Un transumant a estat mort hò-ridament.*

9. *S'ha trencat l'hos dit húmer.*

10. *Eufèmia està isèrica.*

11. *L'ipòcrita li va dir: "Ola!"*

12. *Res no l'aconhorta.*

13. *La Huniversitat a canviat d'horiari.*

14. *Fa un vent huracanat.*

15. *La seua veemència el va perdre.*

CARLES SALVADOR

Misatge de pau

El dijous de la present setmana es va celebrar al Saló de Cent del Consistori de Barcelona una festa solemne per tal de commemorar la primera conferència de la Pau, que va tindre lloc a La Haya (Holanda) el 18 de maig de 1899.

En l'esmentat acte va ser llegit el Misatge de Pau que cada any adreça als infants del País de Gales a tots els xiquets del món, exhortant-los a formar en la creuada per la pau universal. A continuació va ser llegida la resposta que donen al document els nois catalans, pàgina impregnada dels més delicats sentiments de fraternitat humana.

Per a contribuir a l'eficàcia de tan lloable empresa, cara a tot esperit noble, el Departament de Cultura de l'Ajuntament barceloní ha editat un fullet explicatiu de la significació del Dia de la Bona Voluntat (així és nomenada internacionalment esta data) i sembrant, molt profitosament, la llavor cristiana de l'amor entre els hòmens de tots els països i totes les races.

Hui que la pau és amenaçada de nou perquè les nacions no volen trobar atre mitjà per a dirimir les seues discòrdies que la barbàrie civilisada de les armes, és consolador oír unes veus innocents que s'adrecen a tots els cors per a què treballen per l'imperi de l'amor, tot esvaint el fantasma tenebrós de la guerra que encara hui —quinze anys després de la Gran Catàstrofe— suggereix a pobles i races sanceres.

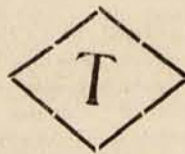
La ràdio va difondre el simpàtic acte, que desitjarem tinguera un ampli ressò a la nostra Terra.

Atra vegada la violència

Fidels a la nostra tàctica de blasmar allà on es produïxa l'ús de la violència en les lluites públiques no volem deixar de registrar la nostra protesta per l'actuació d'un sector del poble de Requena, manifestant-se tumultuàriament per a impedir que la Dreta Regional Valenciana traguera totes les conseqüències que podia del seu últim triomf electoral. Es una torpesa política; és una manifestació inelegant; és una traïció a la intel·ligència suprimir els drets de l'adversari. La propaganda, la lluita noble per a la conquesta de l'opinió, el joc net en les pràctiques electorals, tot això dignifica a l'home. Impedir per una actuació violenta en el carrer l'exercici d'uns drets envilia al poble. En esta matèria som d'una sinceritat extremada. Si la violència es projecta contra els socialistes ens produïx la mateixa repugnància que si es llança contra les dretes. En cap cas està justificat l'ús de la violència en la política. Sostindre o practicar atres normes conduïx a debilitar el règim polític en què vivim, favorint la crisi de la democràcia, com proclamava fa pocs dies F. Valera des d'un dels diaris d'esta ciutat.

Registrem el fet i condemnem-lo. Impedir que un Ajuntament es constituïxa d'acord amb el resultat electoral, és una torpesa. Usar la violència contra la dreta o contra l'esquerra és fenomen codemnable per els esperits liberals i intel·ligents.

Camions

DIAMOND

Un chasis per cada ús
De una a dotze tonellades

Concessionaris exclusius per a les províncies de València, Castelló, Alacant, Múrcia, Albacete i Teruel

Autolocomoció

:: Casanova

Pau, núm. 25 - Telef. 11205
VALENCIA

Felip Albiol

Sucesor: JOAN ABBIOL

Accesoris per a màquines
Corretges: Lubrificants
Ferramentes

SERRA-CINTA «ELEFANTE»
Bauria, 3 VALENCIA
TELEFON 10907

La Senyera

Colón, 42.-Castelló

Especialitat en articles de peïxa per als aficionats. Canyes del país i estrangeres
Tota mena d'articles per a tota mena de peïxa

L'ESCOLA D'ESTIU.—Recordem una vegada—l'Escola d'Estiu, institució cultural magna, que té per objecte que les mestres i mestres de Catalunya i països de llengua germana—Rosselló, València, Mallorca, Cerdanya—, allunyats de tot centre cultural que no els permet eixamplar els seus coneixements i adquirir-ne de nous, tinguen en esta institució tot lo necessari, ja que els coneixements que ens donen queden repartits en cinc Seccions: doctrinal, tècnica, pràctica, de perfeccionament i assaig, escola activa i Seccions d'art.

Recordem, doncs, el curs passat, per no oblidar-lo mai més. Aquella vida d'estudi! Aquell conivir entre companys i amics, deixa en el cor un solc de records!

INAUGURACIO.—Amb assistència de les autoritats fon inaugurat el curs; tot eren crits, estrènyer de mans, rialles, abraçades, recordar coses passades... Una gentada imponent omplia tot el casalici.

Jo anava saludant a coneguts que feia molts anys que no ens veïem; eren companys d'estudi i de carrera.

Entràrem, a lo que devia haver estat capella de la Residència d'Estudians i ara és Sala d'Actes, a colps, espentes i colzades. A darrere nostre una onada de gent.

S'obrí l'acte, parlant En Jesús Sanz després En Josep Pinyol, professors de la Normal Catalana i encarregats de l'organització de l'Escola d'Estiu. Explicaren la tasca a fer, i en justícia varen complir la paraula, treballadors, plens de bona voluntat, no hi hagué un detall flux, ni faltà ni sobrà res. Es digueren a tot i per a tot. Ells foren l'ànima i el puntal que feu que s'enlairara esta institució al seu major reuleu. Varen demostrar una capacitat perfecta i el seny català per obra d'estos hòmens va guiant-ho tot.

Després, En Joaquim Xirau, director del Seminari de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, feu el discurs d'apertura.

TASCA I ESPLAI.—Treballàvem tots als el somriure als llavis; s'assistia a classe amb una puntualitat, amb una fe i amb una constància digna d'encomi; allí no't demanaven res més que ganes de treball.

Per adobar la tasca diària del curs i setmana final va haver conferències, excursions, visites culturals, festivals i recepcions oficials.

Así anotaré només que els actes als que vaig assistir personalment, doncs d'uns altres que no corresponien als meus professors o a les meues assignatures no vaig poder ser testic.

CONFERENCIES.—Paral·lelament a les activitats del curs, alguns companys varen desplegar les seues activitats espontànies. Per exemple:

En Josep Cozcolluela, mestre de Massanet de la Selva (Girona), va parlar sobre "La construcció empírica d'aparells d'òptica a l'escola primària al servei d'ella".

I En Conrad Domènech, mestre de Petra (Mallorca), disertà sobre el tema "Còm entenem el laïcisme a l'escola", que foren un èxit.

La distingida professora senyora Maria Farnés de Company parlà sobre el tema "El sistema de taquigrafia Garriga aplicat a la llengua catalana".

I el senyor Marc Aureli Vilà, professor de l'Escola del Treball, parlà de l'"Ensenyament del Dret a l'escola primària", amb el ample coneixement que té d'esta matèria.

EXCURSIONS.—En pla d'estudi es feren varies excursions.

Amb el professor En R. Candel Vila anàrem un dumenge a El Papiol, petita vila voreira a Barcelona, on estiguèrem estudiant el terreny i cercant minerals i plantes per a classificar-les en classe. I vàrem vore les montanyes sagrades de Monserrat.

En Jaume Busquets, professor de dibuix, ens portà a les Planes, a traure notes del natural.

Anàrem en colla a la colònia Velamar de Calafell, on vàrem quedar encantats; és allò una República de xiquets i xiquetes i que fa deu anys varen fundar En Ventura Gassol i En Pere Vergés, actual director. Allí tot s'ho governen els mateixos colonos, sense cap mena de coacció per part dels professors. *The child is father of the man*, diuen els anglesos, ço és: *L'infant és el pare de l'home*. I este és el punt de partida de la seua educació: la confiança i el respecte dels menuts pares d'ells mateixos. Una verdadera obra pedagògica.

El professor de Història de Catalunya, Enric Bagué, ens portà a Vich, Ripoll, Sant Joan de les Abadeses i Olot.

FESTIVALS.—Tres festivals celebraren al Saló d'Actes, amb una assistència nombrosa, i ells foren: El quartet vocal Orpheus. Un concert d'arpa a càrrec de Na Rosa Balcells, i un Concert de Lieders (al que assistí el president de la Generalitat, En Francesc Macià, i En Ventura Gassol), per li liederista Mercé Plantada i el pianista A. Vilalta.

Al Palau de la Música Catalana, dos festivals, un sobre l'educació musical a l'escola. Demostració del mètode Jaques-Dalcroze i audicions de ballets populars i cançons i jocs infantils, per un grup d'alumnes de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, fundat l'any 1912 i dirigit pel mestre Joan Llongueres.

I l'atre fon un festival Bach, sota la direcció del mestre Joan Lamotte de Grignon. Orquestra Da Càmera; la cantatriu, senyoreta Carme Gombau; els pianistes, senyors Joan Gibert-Camins i Ernest Cervera, i l'organista, Joan Suñé Sintes.

E. SOLER GODES

La Internacional

Preservatius de les millors marques i preus. Seguritat completa
Gomes higièniques FLECHA

Carrer d'Embany, 6. (Junt a Maldonado)

Calladors a ous pesats Pastadores, cilindres etc.

IMAD

Batedores per a arròs i blat
:- Molins per a arròs :-
- Peladores de cacau -

Teléfono 12.705

Camí de Barcelona, 20 València

Fent CAMÍ

VIATGE PERIODÍSTIC

Entre els assistents a l'Assamblea de Castelló figurava —encara que no s'haja conegut— el director de *La Voz Valenciana*, senyor Aparicio Albiñana.

El senyor Aparicio, que es prengué la molèstia d'anar a Castelló, no es va pendre en canvi el mínim treball de donar la notícia de la reunió.

¡I anava com a periodista!

LA NORMA DEL SILENCI

Hi ha uns quants diaris que quan no saben què dir, amaguen els fets, àdhuc els més importants.

Segons cinc diaris, que no cal esmentar, a Castelló no s'ha celebrat cap Assamblea per a tractar de l'Estatut.

D'eixa manera s'eviten el tindre que opinar per compte propi. Que això sempre és una dificultat.

PER L'APROXIMACIO REGIONAL

La iniciativa de Castelló, cridant als dos sectors que actuen en pro de l'Estatut, ha estat boicotejada per casi tota la premsa nostra.

Realment, és aixina —no fent cas als altres— com es treballa per l'aproximació de les tres provincies.

INFLUENCIA DEL CINEMA

En la recepció d'Eduard Martínez Ferrando al Centre de Cultura, el seu discurs no fon llegit per ell, com era natural en este cas. Però quan arribà el torn al discurs de contestació del senyor Martínez i Martínez, amb sorpresa per part d'alguns, tampoc este discurs el llegí el seu autor. Aleshores sentirem comentar:

—¡Açò és una sessió amb dobles!

La Parisièn

Casa molt assortida en records de València i de la seua Patrona Verge dels Desamparats Articles de Toledo Es recomana als forasters i turistes

Dins del passatge de Ripalda

Rios i Companyia, s. en C.

FABRICA DE FILATURES SACS I TRENES DE YUTE

Direcció telegràfica: RIOSOLMOS Apartat de Correus núm. 27 TELEFON 13.030 Oficines: HERNAN CORTES, 4 VALENCIA

Ferreteria EL POAL

La més antiga i acreditada

Enric Izquierdo

Plaça Mercat, 27 - Tel. 12.237 C. Molí Na Rovella, 13 - Tel. 13.54

EL MOMENT UNIVERSITARI

La revista *Libertas* ha obert una enquesta sobre este tema, de la qual hem reproduït ja per el seu interès la contestació d'algun company. Hui donem a continuació l'enviada per el nostre amic Joaquim Reig:

"Primera qüestió. Per a mi és evident que el monoglotisme valencià serviria millor els interessos de la cultura nostra. Per als nens de llengua valenciana, donar-los la ensenyança en un idioma estrany, que apenes si entenen, es sometre-los a normes antipedagògiques. En l'ensenyança cal partir de lo conegut a lo desconegut; encara més: ha d'existir una íntima relació entre la vida familiar i l'escola. Una vegada el deixeble dispose dels primers instruments per a la conquesta de la cultura, deuria ser iniciat en el coneixement d'atres llengües, entre les que, naturalment, ocuparà un lloc preferent la castellana. Però aixina i tot, fóra cosa condemnable fer instrument del bilingüisme per a la llarga arraconar i suprimir el propi parlar, puix com s'ha repetit tantes vegades, cada poble sols té una manera autèntica de manifestar-se, és a dir, projectant la seua pròpia espiritualitat en el concert universal de les cultures, i això, es vullga o no, sols podrà fer-ho el nostre país a través de la llengua vernàcula.

Segona qüestió. El règim cíclic ha donat resultats molt estimables sempre que s'ha aplicat. A mi m'ha dolgut la pèrdua de temps que suposa el sistema que venia sent tradicional en els nostres Instituts. L'infant es cansa aprenent un any gramàtica, un altre francès, un altre Història, etc. A l'acabar, ¿què sap d'estes matèries? Casi bé, res. Per tant, estime que el règim cíclic, que tan bons resultats ha donat, podria i deuria extendre's a la vida universitària. S'estudiària amb major plaer i arribaríem a crear l'home modern, cult, educat, que reclamen les Espanyes, enfront al cansat, fatigat, feble, que disposa de numerosos *certificados* d'aptitud i de cap coneixement real.

Els exàmens, com moltes coses d'este món, són bons usats amb moderació, però és un absurd convertir en finalitat lo que és tan sols un mitjà. Cal reduir els exàmens com s'ha fet en molts països d'Europa. Un bon mestre apenes si necessita els exàmens per a fer-se càrrec dels progressos del deixeble.

Tercera qüestió. L'educació física és cada dia més estimada, i sembla mentida que l'Estat central l'haja tingut tan negligida. L'home, ademés d'intel·ligència, és cos, i és a través d'este que establix contacte amb l'exterior; per tant, l'estudiant necessita salut, agilitat i força. L'educació física deuria extendre's a tots els graus de l'ensenyança i naturalment, a la vida universitària. Modalitat: gimnàsia veritat, bons directores, no buròcrates; vida a l'aire lliure, banys i dutxes, tennis, foot-ball, rem, natació, piscines. La gimnàsia del pàrvul hauria de convertir-se a través dels graus en el deport de l'estudiant. Caldria organisar concursos.

Quarta qüestió. L'aspiració fonamental, hui per hui, fóra la de superar realment el nostre estúpid segle XIX, deixant de banda totes aquelles lluites estèrils d'isabelins contra carlistes, progressistes contra moderats, blancs contra negres, etc., etc; bategar tan sols per les verdaderes inquietuts culturals; reformar positivament l'Estat espanyol, però no de manera verbalista i romàntica, sino a base de treball i estudi; lluitar contra la tendència semita i messiànica tan pròpia del poble espanyol, que creu encara que tots els

placers de Xauxa se li donaran a canvi de res. I per a tot això renunciar, primer, a qualsevol tendència integrista que impedisca que els pobles que integren la Península siguen realment ells mateixos; i, segon, a la còmoda posició extremista de creure que en la complexa vida dels nostres dies és possible classificar els hòmens, posant a un costat els bons i a l'atre els roïns, i que, naturalment, aquells són els que pensen com nosatres i els atres els adversaris. Eixe va ser l'error de la Dictadura; eixa ha estat l'equivocació de molts hòmens que ha donat contingut ideològic als primers dies del nou règim. Cal que els estudiants, amics de les essències més que de les fórmules, aparten de manera decidida als verbalistes i als demagogos, per a produir la gran reforma de l'Estat, que en una generació, i sense apel·lació a les fórmules simplistes, universalment fracassades, transformen a un poble."

EL RESSORGIR DE VALENCIA

El nostre company E. G. Nadal donà el dilluns a Palestra, de Barcelona, una conferència interessantíssima sobre el tema que encapçala esta nota. *La Publicitat*, entre atres diaris, publica una fidedigna ressenya de la qual extraiem el següent fragment:

"El conferenciant establix la correlació entre el desenvolupament històric de Catalunya i València. Com a la Catalunya estricta, el conreu de l'idioma no s'ha perdut mai a València. No és just, com fan alguns, d'insistir en este error. S'ha esdevingut, però, que entre els conreadors de l'idioma propi no hi ha hagut progressió, avanç com a Barcelona, sino simple substitució, sense guany, de la una generació a l'atra.

La Renaixença, comuna també a tots els països germans, creà a València una gran promoció que mor en ella mateixa. Mistral a Provença com Llorente a València, fallà en no crear el problema polític. Diríem que es varen espantar. Hi hagué, però, un canvi radical a l'adveniment de la segona promoció en 1918 (segona "renaixença" o renaixença autèntica), amb l'aparició de revistes en valencià, fundació d'entitats francament nacionalistes i primera entesa amb Catalunya.

L'adveniment de la Dictadura desorientà els darrers vinguts (com a la pròpia Catalunya) i anorrea tant bells esforços. ¿Eficacment? ¡No! Puix que la generació de 1930, amb Acció Cultural Valenciana i la incorporació del elements universitaris, renovà l'esforç nacionalisador.

Es proclama la República. Crisi de creixença en el valencianisme. La política general republicana ofega per uns moments les veus de la Pàtria irredempta. Ve, però, la generació de 1932, madura, francament valencianista, nacionalment integradora, amb un òrgan líder: EL CAMI, i que ajunta les tres promoció de patriotes tot realisant, amb la unitat sentimental i política, la unitat ortogràfica.

Mai com ara la idea de pàtria no havia estat tan viva en els cors de la jove València, més forta, més conscient.

La concurrència, entre la qual figuraven nom assenyalats del catalanisme cultural, aplaudi llargament i a peu dret el conferenciant. Hi ajuntem, de cor, el nostre."

COL-LECCIÓ L'ESTEL

Quaderns d'Orientació Valencianista

VOCABULARI Ortogràfic València CARLES SALVADOR

Precedit d'una Declaració i Normes ortogràfiques

N.º 2 Quaderns d'Orientació Valencianista

PREU 2'00

EL CAMI

Setmanari valencianista

Direcció i

Impremta: Gravador Esteve, 19

Teléfono 13958

15

ctms.

Pedagogia

EL "DIA DE LA SALUT"

Tots els pobles desperts es preocupen de millorar les condicions físiques de la raça. No tan sols amb propagandes teòriques, necessàries per a l'educació del poble, sinó practicant aquelles teories que es prediquen, ço és, millorant les condicions del viure.

Són ja lluny els temps d'esclavatge en que els òrfens de tota fortuna eren tractats com a insuportables paràsits i, en un mig de misèria i abominació, havien de vegetar fins la mort lliberadora.

No és que, francament, l'esclavatge, en esta o l'altra forma, estiga del tot abolida. Pot ser, per la magnitud de l'hora, l'esclavatge actual siga més greu, perquè al patiment físic s'unix la tortura moral. Les intel·ligències estan més desvetllades, la cultura més difosa i de l'aliança de la cultura i la misèria esclaten els grans incendis devastadors que amenacen amb l'extermini d'una atra civilització.

Tot es podria resoldre en una fórmula, de primer antuvi simplista, però de fonda filosofia. Caritat i Justícia.

Hi ha que alliberar als esperits de totes les malures i tots els neguits que pertorben la traducció fidel i real de l'aforisme clàssic: Anima sana, cos sà.

Derivant l'assumpte per esta dresera, el pensament s'enfila molt alt i no és suficient este lleuger comentari per a copsar totes les idees que el tema suggerix.

Volem dir, recollint les idees disperses, que el "Dia de la Salut" serà un jorn de festa escolar, de gaudi camperol per a la menudalla i restarà esmortuït, sense traspassar les fites dels propòsits intrascendents, si no exitix l'acció persistent, metòdica, sistemàtica, que deixi en l'intel·ligència infantil el rent de totes les prevencions higienístiques que faça bones les idees dels hòmens de demà.

Per a d'açò precisa un programa ampli d'assistència social. Tot un cicle a desenvolupar de temes evolutius. La cantina escolar ben atesa, per exemple, no tan sols per a satisfer la necessitat de menjar, sinó ampliant-la a les atres necessitats del viure, com el vestir. Donar, en poques paraules, lliçons pràctiques de salut.

Açò és un pla massa empíric, però necessari. Hi ha que acostumar-se a l'idea de que les coses s'han de fer. No és prou dir-les o defensar-les. Dur a les Corporacions públiques, a tots els òrgens de govern, la preocupació de que s'han de resoldre els problemes de la cultura, amb procediments seriosos i no apellant, com ara una veia

més, a la caritat, a l'almoïna del poble, com en l'arreplega del dumentge passat per a les Colònies escolars de l'estiu. En una labor pràctica de difusió, com la que fa l'Escola de Puericultura, econòmicament sostinguda com es deu, està l'eficàcia.

Els problemes sols es resolen quan es senten i comprenen. Per el que al nostre País afecta, tenim la convicció de que sols podran superar-se el dia que triomfe el valencianisme polític i este siga el motor de les públiques activitats oficials.

Aitant no entrebanquem els bons propòsits, vinguen d'on vinguen.

¡A celebrar el "Dia de la Salut"!

INFORMACIONS
I COMENTARIS

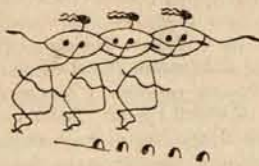
Una novetat que és un progrés. L'establiment a les estacions ferroviàries de França de les sales de maternologia. L'atenció, per consegüent, amb tota l'asèpsia precisa dels menuts viatgers. Una lliçó pràctica a divulgar en el "Dia de la Salut".

★

El jovent universitari, per a joia del nostre País, enfila novelles rutes. Madrid era el centre d'atracció. El far on es cremaven les ales les papallones del nostre esperit nacional. Però les joves promocions es mouen dins realitats més clares i pròpies. Ací tenim l'exemple del nostre company el professor de l'Universitat, E. G. Nadal, amb les dues magnífiques conferències pronunciades a Barcelona.

Es el desvetllament de la consciència.

P. ASINS

Ferros, Acers, Vigues, Tubos,
Màquines, Ferramentes
i utilatge
Construccions metàl·liques

Fili de MIQUEL MATEU

TELEFONS 13.000 I 13.009
APARTAT 35

Guillem de Castro, 5 al 11
VALENCIA

Valencianisme integral

Som molts els que pensem que si el valencianisme no fóra atra cosa que una política circumscribida als interessos materials, a la defensa, molt respectable, dels drets de València en els problemes que li planteja cada dia la seua poixança econòmica, seria un partit —no un ideal— de curta volada, indigne de merèixer nostra adhesió entusiasta.

Per sort, el valencianisme és un ideal que aspira a l'abast d'objectius prou més elevats que tot això. El valencianisme, tot laborant com el que més per la prosperitat econòmica i social del País Valencià, ambiciona sobre tot el reviscolament de l'esperit autèntic de València. Eixe és l'aspecte que de sempre ha acaparat els esforços dels que han sentit la noble política valencianista en tota la seua pura i integritat.

El valencianisme és espiritualitat, superació de les baixes apències materials. I l'exponent més alt de la espiritualitat és la fe religiosa. Per això nosatres no podem capir una sincera convicció nacionalista divorciada de la fe religiosa. I així, ens és perfectament comprensible com, malgrat l'accentuat matis esquerrà del Govern de Catalunya, el despatx del seu President siga ennoblit per la presència menuda i dolça de la santa Moreneta de Monserat. Això ens diu, als que ho sabem comprendre, que no tot allí és terrejar, sinó que entre els mil capficaments diaris del senyor Macià no és absent la preocupació ultraterrena.

Així entenem nosatres també el valencianisme integral com una aliança perfecta de nostre patriotisme abrindat i la fe tradicional de nostres majors, decor i glòria de la Història de nostra Terra.

Es per això, que ara que contemplem gojosos el creiximent del sentiment valencianista en nostres compatriotes, establim la íntima relació existent entre este fet i el desbordament de fervors posat de manifest en la recent festa de nostra divina Patrona, cifra i compendi de la religiositat del nostre poble.

La comprovació d'ambdós fets és per a nostra ànima de creients i de patriotes com una consagració definitiva del valencianisme integral, adalera per un pervindre de plenitud, que ja s'albira, i nodrit per les essències de la més profunda racialitat.

Ideals patriòtics i creències cristianes són per a nosatres el rent espiritual que, per tradició i ànsia de superació futura, ha de vivificar nostres actituds valencianistes per a què estes siguen fidels a les veus de l'ànima nacional.

F. CABALLERO I MUÑOZ

Des de Madrid

Retalls econòmics i financers

Resolt, per un instant, el greu conflicte de la taronja, cal fixar l'atenció per a l'esdevenidor —un esdevenidor de cinc o sis mesos—, per tal de no perdre el temps i jaure sobre la feble conquesta assolida a la Cambra dels Diputats mercès a les gestions dels representants de l'economia valenciana i levantina en general.

A la Casa Regional Valenciana de Madrid, que es preocupa d'estes qüestions de mode especialíssim, fon invitat el president de la Diputació Valenciana, senyor Calot, per a que parlara d'un aspecte objectiu d'aquell problema. El senyor Calot trià l'aspecte dels transports i els intermediaris, que sols havia estat al·ludit quasi en segon terme al voltant de l'amenaça i de la realitat del 3/6 anglès. Pogué constatar el senyor Calot amb quina entusiasta atenció l'escoltaren els nombrosos assistents a l'acte, inflamats d'un redó fervor per la terra i no per les borumballes poblerines, de xala, sinó per la defensa d'una economia que tot i estant nostra esdevé un quint de l'espanyola en el càlcul de l'exportació, segons ho demostrí a la meua darrera crònica.

Per cert que el senyor Calot se'n presentà com a un fort defensor de l'idea de l'Estatut, assegurant lo mateix que els que som valencianistes arrelats: que per a assolir l'èxit en les lluites d'esta naturalesa devem els valencians aixecar al davant de tota mena d'aspiracions el gonfaló de la nostra personalitat, el verb auguste de la nostra llengua, l'esperit indomanyable de la nostra raça...

El mateix centre regional no deixa esmortir-se entre un "fum de boges" els resultats de qualsevol campanya d'este caire. Així li ho expressaren ben clar, amb tota fermesa, encesos en amor a la terra, els directius als senyors Calot i Lambies amb l'ocasió d'un delicat homenatge que el president, En Josep Pinazo, els oferí en sa casa com agraïment a l'honor que a l'institució ens feren els diputats i el regidor, inaugurant la nova sèrie de disertacions sobre motius d'interès regional. I ens plagué com ambdós paisans subratllaren, entusiastes i animosos, la seua absoluta conformitat, al davant d'una colla d'hòmens representatius de Castelló, Alacant i València, amb la nostra tasca, vuida per sancer de qualsevol tendència política de partit ni d'orientació preferencial de cap nucli de radi del nostre País.

★

Ara ve un altre problema: el de la

creïlla; ens amenaça un altre: el dels adobs; ahí tenim ja el de l'arrós...

Lluny de tota mena d'interessos polítics a l'ús, cal recordar-se'n d'aquells versos del nostre Himne:

"Valencians, en pau alcem-se,
que nostra veu
la llum salute
d'un sol novell."

Perque és això lo que precisem: alçar-se i cercar "un sol novell" que illumine i faça fruitar degudament la nostra economia regional.

★

Financierament gaudim ara la campanya per a la rebaixa del descompte. Serà presidida per la disminució de l'interès que es trau de les operacions de préstecs i crèdits. El Banc d'Espanya té acordat des d'octubre darrer la baixa del descompte del 6 i mig fins al 5 i mig, començant, però, sols amb la mitat. El comerç i l'indústria, la Borsa i tothom dels que intervenen en la movilització dels valors —no al·ludixc als "agiotistes" (1)— desitgen fa temps un abaratament del diner, per tal d'espentar una mica l'activitat dels afers de tota mena.

Escric estes ratlles abans de la reorganització del Govern, que es veu com a cosa molt propera després de les votacions que s'acosten a la Cambra. Està clar que lo primer i qui sap si lo únic serà omplir la vacant del Ministeri d'Hisenda, fruit de moltes probabilitats de ser triat per a dirigir-lo el president del Consell Superior Bancari, Auguste Bàrcia, home capaç, de visió moderna de la Banca, il·lustre advocat, bon parlamentari, armonisador de l'idealisme republicà amb les realitats econòmiques i financeres, i al qual coincidixen les virtuts del bon polític i de l'home especialitzat en les qüestions d'aquella branca de l'activitat espanyola. Si no ixen al camí de la solució natural els desacreditats mòvils "polítics" (no "politics") i no ho desbaraten, com esdevé amunt de vegades!... Perquè, amb permís d'atres opinions molt respectables, crec que hui En Bàrcia és el millor candidat que el Cap del Govern pot tindre per a la cartera d'Hisenda. Estic seguríssim que a l'endemà del seu nomenament esclataria la satisfacció als mitjos econòmics, bancaris i borsistes, com a expressió sincera d'una confiança en el pervindre immediat d'eixe aspecte de la nova Espanya.

SANCHIS I ZABALZA

(1) Jo ja faig la distinció entre l'"especulador" i l'"agiotista".

Fàbrica de conserves alimentícies, embutits i saladares de producte del porc

de Francesc Taberner
ALMACENISTA DE COLONIALS

Especialitat en Cansalada «Canals» gros, mitjà i primet. Quadros de cansalada magra. Papades. Pernils estil «Andorrà» sense pell ni cansalada. Pernils estils «Trèvez» i «Aragó». Espal·letes. Manteca pura de porc.

LA PASIEGA

Esmerada fabricació d'articles fins com «Mortadella», «Picadet de pernil», «Focigras», Frito clàssic valencià, Llengües a l'escarlata. «Chicharró Madrid», etc., Pernils en llandes estil «York». Pernils «Bayona»

Avinguda del Port, 169

VALENCIA

Fabricació de taulers, xapes i selents en tota classe de fustes

Salvador Vilarrasa

Jedús, S. V. S.
Teléfono núm. 12.221
VALENCIA

Sucursal en Barcelona:
Marqués del Duero, 127
Teléfono núm. 34.359

RESTAURANT
DELS JARDINS DEL REAL

Servici permanent des de les
8 del matí

TELEFON 10.647

Per al vostre carnet de xòfer o la matrícula de l'automòbil acudiu a

SENENT

qui ràpidament vos el despatxará.

Colom, 58 - Teléfono 12345